

діяльності з її взаємозв'язком з непередбачуваними діями тих чи інших учасників. Висловлена нами думка не нова і вже була озвучена в науковій літературі. Наприклад, як справедливо зазначає С. А. Ліфіренко, «для об'єктивного визначення ймовірності необхідно розташовувати достовірними даними про частоту настання тих чи інших подій і їх відхилення від середнього значення» [4, с. 124].

У зв'язку з вищесказаним, можна з упевненістю констатувати, що криміналістичний ризик завжди обумовлений інформаційною невизначеністю, яка ускладнює перебіг діяльності окремого суб'єкта на різних стадіях кримінального судочинства, але не є для нього критичною за умови наявності відповідних знань і досвіду.

Перелік використаних джерел

1. Філіпов А. А. Криміналістика: ілюстрований курс в схемах: навч.-нагляд. посібник / А. А. Ексархопуло. - К. :Лема, 2017. - 412 с.
2. Чернова Г. В. Управління ризиками: навч. посібник / Г. В. Чернова, А. А. Кудрявцев. - М.: Проспект, 2009. - 160 с.
3. Подольний Н. А. Значення вирішення ситуації інформаційної невизначеності для розслідування злочинів/ Н. А. Подольний// Національний вісник. - 2011. - № 17. - С. 4-6.
4. Іванченко Р. Б. Необхідність розробки слідчих ситуацій і тактичних операцій при розслідуванні незаконного втручання до комп'ютерної інформації /Р. Б. Іванченко// Вісник Одеської національної юридичної академії права. - 2016. - № 5. - С. 123-125.

Марія Бездетко (Будзан)

*студентка магістратури юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету*

ПЕРЕКЛАДАЧ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ЯК СУБ'ЄКТ ІНФОРМАЦІЙНО -КОМУНІКАЦІЙНОГО ПОСЕРЕДНИЦТВА

Посередництво – являється своєрідною угодою про сприяння, так би мовити, угодою між сторонами, в даному випадку, сторонами процесу. Дану категорію пов'язують з терміном «медіація», під яким прийнято розуміти один з способів врегулювання конфлікту між сторонами за допомогою переговорів при участі нейтрального посередника з метою вироблення взаємоприйняттого співвідношення. Говорячи про медіацію в рамках кримінального

процесу, багато хто має на увазі модель посередництва між потерпілим і особою, яка вчинила суспільно-небезпечне діяння.

Сама ідея посередництва в рамках здійснення кримінально-процесуальної діяльності є актуальною і може бути застосована на практиці як особистим учасникам кримінального процесу. Цікавий вид посередництва, на наш погляд, представляє інформаційно-комунікаційне взаємодія перекладача та особи, яка потребує його допомоги. Знання перекладача необхідні при проведенні слідчих та інших процесуальних дій : мова йде як про усний, так і про письмовий переклад[2, с. 257]. Окрім того, трапляються випадки, коли в рамках міжнародного співробітництва слідчі, які працюють в Україні, направляють запити і доручення в іноземні держави, які в обов'язковому порядку повинні бути переведені на офіційну мову тієї країни, куди вони адресовані.

На думку Гуськової А В., професійний перекладач - це і гарантія захисту інтересів учасника, що потребує його допомоги, і спосіб забезпечення прав громадянина, і застава винесення справедливого вироку. З урахуванням ряду смислових і змістовних особливостей в комунікації на рівні «мовного посередництва» і перекладу, помилки непрофесійних учасників призводять до розгляду кримінальних справ у зв'язку з нововиявленими обставинам, затягування термінів кримінального судочинства та інших неприємних наслідків [2, с. 258].

Необхідно зауважити, що при роботі адвоката зі своїм підзахисним відбувається вироблення тактики, спрямованої на захист його прав і законних інтересів, на зменшення терміну можливого покарання, опрацьовуються відповіді особи на можливі запитання посадових осіб (наприклад, адвокат радить відповідати на запитання слідчого певним чином: «скажи, що не пам'ятаєш»; «скажи, що спав» і ін.). У зв'язку з цим присутність одного і того ж перекладача як при спілкуванні адвоката з підзахисним, так і при роботі слідчого (дізнавача) з даними учасниками кримінального процесу може сприяти розголошенню інформації, яка є у свою чергу адвокатською таємницею і має важливе значення для підсумкового рішення, прийнятого судом.

Щоб уникнути конфлікту між органами юстиції, перекладачами і адвокатами, було б правильним, щоб в рамках різних видів інформаційно -комунікаційного посередництва присутні були різні перекладачі . На питання оплати праці це не вплине. Проблема лише в тому - де знайти стільки перекладачів, особливо по рідкісних мов.

Як зазначає Вінніков А. В., у професійного перекладача після двох годин безперервної роботи знижується швидкість перекладу вдвічі

через емоційно-фізичну втому і психологічний стрес, пов'язаний з участю в кримінальному судочинстві. Крім швидкості перекладу, на наш погляд, може погіршитися і якість відповідного перекладу[1, с. 154].

Вчені аналізують наступне проблемне питання: де має розташовуватися робоче місце перекладача в суді? З досвіду зарубіжних країн, його місце безпосередньо залежить від процесуального статусу особи, що не володіє мовою кримінального судочинства. Якщо мова про потерпілого або свідка, то робоче місце перекладача - збоку від даного учасника, ближче до тієї частини залу, де розташована лава підсудного. Якщо підсудний потребує лінгвістичної допомоги, то робоче місце перекладача має бути розташоване між ним і судом з ціллю найменшого залучення уваги до фігури перекладача[3, с. 218]. На сьогоднішній день, робоче місце перекладача в Україні визначається, як правило, виходячи з функціональних можливостей приміщення судового органу. Нерідкі є випадки, коли перекладач займає місце на лаві підсудного, особи, яка не володіє мовою судочинства.

Якщо підозрюваний не може встановити мовний контакт з кількома перекладачами, то виникають закономірні сумніви в сумлінних намірах особи, а саме - прагнення затягнути хід попереднього розслідування за допомогою відмови від допомоги компетентних перекладачів [4, с. 96].

На наш погляд, фіксація всіх слідчих та інших процесуальних дій за участю перекладача - це гарантія, спосіб уникнути таких ситуацій: коли обвинувачений на заключному етапі попереднього розслідування «перестає» розуміти перекладача або вимагає змінити перекладача з огляду на його некомпетентності.

Отже, перекладач - це друга за значимістю фігура після судді при проведенні судового розгляду. Крім того, призначення процесуальної фігури перекладача - зіграти кілька партій: партію попереднього розслідування і партію судового розгляду, в кожній з яких він здійснюватиме інформаційно-комунікаційне і інтерпретаційні посередництва.

Перелік використаних джерел

1. Вінніков А. В. Судовий переклад та етнозлочинність / А. В. Вінніков // Бібліотека криміналіста. Науковий журнал. - 2013. - № 1 (6). - С. 153-159.
2. Гуськова А. В. Перекладач в кримінальному процесі як посередник в гармонізації міжнаціональних відносин / А. В. Гуськова // Міжнародна науково-практична конференція «Гармонізація міжнаціональних відносин

в умовах глобального суспільства», ХХ-я сесія молодих вчених. Гуманітарні науки: матеріали доповідей / відп. за вип. І. А. Зверева. ОНЮА. С. 257-259.

3. Швець С. В. Особливості встановлення психологічного контакту на допиті на досудовому слідстві за участю перекладача / С. В. Швець // *Теорія і практика суспільного розвитку*. - 2012. - № 6.- С. 216-218.

4. Сдобніков В. В. Комунікативна ситуація як основа вибору стратегії перекладу: дис. ... д-ра філол. наук: 10.02.20 / Сдобніков Вадим Віталієв. - Суми, 2016.- 492 с.

Галина Бучок

*студентка магістратури юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету*

ВИСНОВОК ЕКСПЕРТА ЯК ДЖЕРЕЛО ДОКАЗІВ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Згідно ч. 2 ст. 84 КПК України, висновок експерта визнається процесуальним джерелом доказів. І це процесуальне джерело має надзвичайну вагу, оскільки формується спеціальними суб'єктами, що володіють відповідними фаховими знаннями, науковими та технічними засобами й методів. Його особливий статус, попри те не означає доцільності відмови від інших доказів щодо тих обставин, які підтягали встановленню. Лише в сукупності з іншими доказами висновок експерта зможе бути використаний і застосований повноцінно.

Ст. 101 КПК України встановлено, що «Висновок експерта - це докладний опис проведених експертом досліджень та зроблені за їх результатами висновки, обґрунтовані відповіді на запитання, поставлені особою, яка залучила експерта, або слідчим суддею чи судом, що доручив проведення експертизи» [1]. Як вказує Н.І. Клименко, «він формується на основі використання спеціальних знань, він є вивідним знанням, а не інформативним, як інші особисті докази (показання), знання. У висновку експерта доказове значення передусім має розумовий висновок, якого дійшов експерт за результатами дослідження [2, 160]. Ми погоджуємось із думкою вченої щодо особливості висновку експерта та його значенням для кримінального судочинства.

Важливо відзначити також осіб, що можуть замовляти доручення висновку експерта в якості доказу. Ст. 242 КПК України наділяє